

**2023-2024 оқу жылына арналған
психолог жұмысының
түзету-дамыту қызметі
(2,5-3жас)**

Пайдаланғат әдебиет Н.Н. Павлова Л.Г. Руденко.

Дамыту ойындар

(2,5-3 жас)

Мақсаты:балалардың сөйлеу тілін түсінуге дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір объекті және оның бөлшектерінің атауларын білу, психолог сонынан қайталау.

Ойынның өтілу барысы	Мақсаты.	Құрал:
<p>«Суреттерді қарау» Психолог адам суреттің көрсетіп, кейіпкерді атап, қайталауды ұсынады. Содан кейін кезекпен кезек жануардың негізгі бөлшектерін көрсетіп, атайды және балаға қайталауды ұсынады. Бір сабақта тек бір кейіпкермен танысамыз. Кейіпкердің барлық бөлшек атауларымен танысып болғаннан кейін, келесі кейіпкермен танысуға көшеміз. Тапсырма соңында көп кейіпкердің ішінен біреуін таңдалып, ойын ұйымдастырылады. Егер бала әлі сөйлемесе, оған жануарлардың бөлшектерін саусағымен көрсету ұсынылады.</p>	<p>Заттардың арасынан ұқсастық таба білу; саусақпен затты көрсете отырып, затты және оның бөлшектерін тани білу, аталған суретті ересеткерге ұсынып отыру. Келесі тақырыптар бойынша сөздік қорды дамыту: «үй жануарлары», «үй құстары», «жабайы жануарлар». Жануарлардың бөлшектерін айыра білу және атау (бас, құйрық, аяқтар).</p>	<p>Кұрал: -үй жануарлары: ит, мысық, ат, сиыр, ешкі; -үй құстары: тауық, ағаш, қаз, күрке тауық; -жабайы жануарлар: қоян, аю, тыяң, бұғы, кірпі.</p>

Дамыту ойыны

(2,5-3 жас)

Мақсаты : балаларди сөйлеу тілін түсінуге дағдыларн қалыптастыру, белгілі бір объекті және оның бөлшектерінің атауларын білу, психолог соңынан қайталау.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
«Басқасын тап» баланың алдына жиынтықтың біреуін қойып, айтады: «Итті көрсет. Басқа ит қайда? Сныр қайда? Пирамида қайда?» «Әтеш қайда, көрсет. Басқа сныр қайда?» «Ешкі қайда? Кесе қайда?» «Сныр қайда, көрсет. Басқа қоян қайда? Аю қайда? Ал күрделіше қайда?»	Сөздердің мағынасы үкесе келетін, бірақ сыртқы түрінен айырмашылығы бар суреттерді тауып, атай білу.	1 жиынтық: 2 ит (сыртқы түрлері әртүрлі), сныр, пирамида; 2 жиынтық: 2 әтеш (сыртқы түрлері әртүрлі), тауық, ешкі; 3 жиынтық: 2 сныр (сыртқы түрлері әртүрлі), ешкі, кесе; - жиынтық 4: 2 қоян (сыртқы түрлері әртүрлі), аю, күрделіше.

Дамыту ойын.

(2,5-3 жас)

Мақсаты : балалардың сөйлеу тілін түсінуге дағдыларын қалыптастыру, белгілі бір объекті және оның бөлшектерінің атауларын білу, психолог сонынан қайталау.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
«Кім кетіп қалды?» Баланың алдына үй жануарлары мен құстардың суреттерін қояды. Оларды мұқият қарап, атауларын атауға тапсырма беріледі. Содан кейін экранмен барлық суреттерді жауып, біреуін алып тастайды. Енді балаға сұрақ қойылады: «Кім кетті?» Ойын 6 рет өткізіледі. Жана суреттен алынып тұрады.	Жануарлар мен құстардың атауларын пысықтау. Зейінін және есте сақтау қабілетін дамыту.	Құрал: ит, мысық, ешар, ешкі, әтеш, тауық.

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты : балалардың сөйлеу тілін түсінуге дағдысын қалыптастыру, белгілі бір объекті және оның бөлшектерінің атауларын білу, психолог сонынан қайталау.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Күрал:
«Кім кетті?» (жабайы жануарлар) ойын «Кім кетті?» ойынмен сәйкестендіріліп, өткізіледі (үй жануарлары мен құстары).	Жануарлардың атауын пысықтау. Зейінді және есте сақтау қабілетін дамыту.	Қош, тшын, кірпі, аю, қасқыр бұғы.

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты: заттарды салыстыру, пішініне қарап, таңдау және бір-бірімен байланыстыруға дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтiлу барысы	Мақсаты:	Құрал:
<p>«Шеңбер, төртбұрыш» Шеңберлер мен төртбұрыштар үстелдің бетінде рет-ретімен шеңберлер мен төртбұрыштар орналасқан. Ересек балаға: «Мұнда әртүрлі пішіндер бар. Мынау - төртбұрыш деп аталады, ал мынау - шеңбер. Кәнікі бір пішіндерді (төртбұрыштарды) бір жағына жинайық, ал басқа пішіндерді (шеңберлерді) - басқасына».</p> <p>Содан кейін шеңберді қолына ұстап баладан сұрайды: «Мына пішін қайда жатыр? Оны қайда қойып едік?» Шеңбер мен төртбұрышты біріңбіріне үстіне біріңбіріне қойып, ересек әр сәтте пішіндер бірдей екенін көрсетеді.</p> <p>Әрі қарай баланың өзіне пішіндерді орналастыруға тапсырма береді. Ересектер балаға кейбір (төртбұрышты) пішіндердің қайда орналасқанын және басқа пішіндердің (шеңберлер) қайда орналасқанын көрсетеді, сонымен қоса балаға жалпы материалдан кез келген пішінді таңдап алуын ұсынып, дәл солай орналастыруын ұсынады. Тапсырманың дұрыс орындалғанын тексеру үшін ересектер таңдалған пішінді басқа орынға салуын ұсынады.</p>	<p>Геометриялық пішіндерді түріне қарап, баланы топтастыруға үйрету.</p>	<p>бір түсті және бір түрдегі 5 шеңбер және 5 төртбұрыш.</p>

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты: заттарды салыстыру, пішініне қарап, таңдау және бір-бірімен байланыстыруға дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Максаты:	Құрал:
<p>«Сопакша, үшбұрыш» ересектер геометриялық мозайканы үлгі мысалды балаға береді және геометриялық пішіндерді мысалдың үстіне орналастырып, тапсырманы орындайды. Содан соң балаға тапсырманы өз бетінше орындауға ұсынылады.</p>	<p>Түріне қарап, геометриялық пішіндерді топтастыру, мысалға сүйене отырып, пішіндерге дұрыс таңдау жасау.</p>	<p>-Геометриялық мозайка (әр түрлі түстес және әртүрлі өлшемде геометриялық пішіндер); -әртүрлі өлшемдегі негізгі геометриялық пішіндерден (төртбұрыш, шеңбер, сопақша, үшбұрыш) құрылған суреттері бар карточкалар.</p>

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты: заттарды салыстыру, пішініне қарап, таңдау және бір-бірімен байланыстыруға дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
«Жамау» психолог былай дейді: «Балалар, кілемшелерден тесіктер көріп тұрмын, оларды кәнікпен жөндейік. Әр кілемшеге жамау табайық», содан соң бір үлгіні алып көрсетеді	геометриялық пішіндерді түрлеріне және түсіне байланысты етіп бір-бірімен сәйкестендіріп, салыстыруды баланы үйрету.	

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты: белгілі бір ретімен заттарды түсіне қарай сәйкестендіру дағдыларын қалыптастыру, логикасын және ойлау қабілетін дамыту.

Ойынның өтілу барысы	Мақсаты:	Құрал
<p>«Қуыршаққа арналған әшекей» бізге қонаққа қуыршақ келіп, оған әшекей сыйлауын өтініп тұр деп пейхоог айтады. Ол қуыршаққа моншақ жасап берейік деп айтады. Үстелдің үстіне жіптің суретін және әртүрлі шеңберлерді қояды. Қызыл түсті шеңберді алып, түсіндіреді: «Бұл шеңбер-қызыл, тағы мынадай көк түстісі бар. Алдымен жінке қызыл шеңберді орналастырайық, содан кейін-көкті. Түстің атауы әрбір сәтте бөлініп, ерекше айтылады және оған сәйкес шеңбер көрсетіледі. Бір ойында тек 2 түс қолданылады. Әрі қарай ойынды бала жалғастыру керек, үлгіге сүйене отырып, ересекпен бірге түстерді айтып отыру керек, содан соң өз бетінше жұмыс жасалынуы қажет. Ескерту: ойын әртүрлі бағытта ойнатылады.</p>	<p>Түсіне қарай элементтерін кезекпен қоюға үйрету.</p>	<p>Құрал жіптің суреті; шеңберлер: қызыл түсті-4, көк түсті-4, жасыл-4, сары-4</p>

Дамыту ойын. (2,5-3 жас)

Мақсаты: белгілі бір ретімен заттарды түсіне қарай сәйкестендіру дағдыларын қалыптастыру, логикасын және ойлау қабілетін дамыту.

	Мақсаты:	Құрал:
«Қоршау» бұл ойын «Мұнараны жинау» атты ойынның шартына ұқсайды. Ескерту: ойын әртүрлі бағытта жүргізіледі.	элементтерді түсіне қарап, кезектестіруге дағдыларын қалыптастыру.	-8 элементі бар қоршаудың суреті; (баланың алдына қолдененнен «Мұшара» атты ойынға арналған тапсырмалар қойылады); -сызықтар: қызыл түсті-4, жасыл-4, сары-4, көк-4.

Мақсаты: белгілі бір ретімен заттарды түсіне қарай сәйкестендіру дағды қалыптастыру, логикасын және ойлау қабілетін дамыту.

Ойынның өтілу барысы	Мақсаты:	Құрал
<p>«Үйшіктер» баланың алдына 8 үйшік қойылады және қояннан үйшіктердің төбелерін бояуға көмек сұрайды. Ересек балаға төбенің әртүрлі түсте боялғанын ескертеді. Ол: «Мына төбе көк түсті болады, ал мынау-қызыл», содан соң балаға өз бетінше тапсырманы үлгіге қарап орындауға ұсынды. Түстердің атаулары қайталанып айтылып отырылады және оған сәйкес үшбұрыш көрсетіліп отырылады. Ескерту: ойын әртүрлі бағытта жүргізіледі.</p>	<p>түстердің элементтерін кезектесуге үйрету.</p>	<p>8 үйшік</p>

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Мақсаты: түстердің қабылдауын бақылау, негізгі түстерді ажырата білу, заттардың түстеріне қарап байланыстыру.

Ойынның өтілу барысы	Мақсаты	Құрал
«Дал осындайын тап» үстелдің үстіне әртүрлі түстегі сызықтар қойылады. Балға оларды араластыру және өзіне бір сызықты алуға тапсырма беріледі. Содан кейін дал осындайын тауып, әрі қарай қалған осындай түстес сызықшаларды табу керек.	бірдей түстес заттарды табуға үйрету. Заттарды түсіне қарап байланыстыруды нығайту.	сызықтар: қызыл түсті-4, сары-4, жасыл-4, көк-4.

Дамыту ойыны. . . (2,5-3 жас)

Мақсаты: түстердің қабылдауын бақылау, негізгі түстерді ажырата білу, заттардың түстеріне қарап байланыстыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
<p>«Баниты таңдап ал» психолог балаға «Қуыршақтар мерекесіне бару үшін киімін сәнділену керек. Кәсіпкерлерге көмек көрсетейік, көйлектердің түсіне байланысты баниттер таңдайық»,- дейді.</p>	<p>балаларды түстермен байланыстыруды үйрету</p>	<p>-4 көйлектің суреттері (қызыл, жасыл, көк, сары); -көйлектердің түстерімен бірдей 4 түрлі баниттер таңдау.</p>

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Мақсаты: түстердің қабылдауын бақылау, негізгі түстерді ажырата білу, заттардың түстеріне қарап байланыстыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
«Жедені таңдап ал» ойын «Бантикті тауып ал» атты ойынға ұқсас жүргізіледі	балаларды түстермен байланыстыруды үйрету.	-4 жұпты шалбар (қызыл, жасыл, көк, сары); -4 шалбармен түстес 4 жеде.

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Мақсаты: түстердің қабылдауын бақылау, негізгі түстерді ажырата білу, заттардың түстеріне қарап байланыстыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
<p>«Матрешкаға өзінің ойыншығын табуға көмектес». Балаға қызыл, сары, жасыл, көк түстегі көйлектегі матрешкалар көрсетіледі, содан кейін балаға бұл матрешкалардың әрқайсысында ойыншықтары бар-пирамнда, жалауша, доп. Бірақ барлық ойыншықтар шатасып кетті және олардың ойыншықтарын табу керек. Психолог матрешканың біреуін көрсетіп, оның сәйкесінше көйлегін табуға ұсыны береді. Содан соң матрешканың әрқайсысына ойыншықтар таңдалады. Ойынның барысында ересек баланың асықпағанын қадағалап отырады және де ол бала барлық ойыншықтарға жабыспай, мұқият қарап, өзіне керекін тауып алуды ұсынды. Ойынның соңында тағы да матрешка мен ойыншығының түстері қайталанып айтылады.</p>	<p>заттарды түстерімен байланыстыру дағдыларын дамыту.</p>	<p>-4 матрешка (қызыл, сары, көк, жасыл); -4 жалауша (қызыл, сары, көк, жасыл); -4 доп (қызыл, сары, көк, жасыл)</p>

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Мақсаты: баланың жалпы қабылдауын дамыту, сөйлеу тілін дамыту, қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
<p>«Жануарларды қонақ қыл»: психолог баланың алдына жануарлардың суреттерін қойып: «Саған қонаққа жануарлар келді. Оларға тағам ұсынайық»- дейді, содан соң жануардың алдына тағамның суреттерін қойып, түсіндіреді: «Аю бүлдіргенді жақсы көреді, ит-сүйек т.б.».</p>	<p>баланың жалпы қабылдауын дамыту, сөйлеу тілін дамыту, қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағды қалыптастыру.</p>	<p>-жануарлар (этеш, тыш, ит, қоян, аю); -тағам (бүлдірген, сәбіз, жанғақ, астық, сүйек).</p>

Мақсаты: баланың жалпы қабылдауын дамыту, сөйлеу тілін дамыту, қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал
<p>«Жануарларға көмектес» үй жануарларының суреттері (иттің, жылқының, ...) көрсетіліп, былай дейді: «Бұл үй жануарлары, олар қожайындарымен бірге өмір сүреді. Қожайын оларды жақсы көреді және оларды жақсы қарап, бағады». Содан кейін аю мен тынның карточкаларын көрсетіп, былай дейді: «Орманда жабайы аңдар тұрады, тын мен аю-олардың қожайындары жоқ», содан соң психолог бір оқнаға айтып беріп, суреттерді көрсетеді: «Бір күні кемпір мен шал болыпты, олармен бірге үй жануарлары: шошқа, ит және жылқы өмір сүріпті. Кемпір мен шал оларды жақсы көріп, оларды бағып-қағып жақсы қарайды екен. Бір күні жануарлар серуенге шығып, адасып кетеді». Үй жануарларының карточкалары жабайы жануарлардікімен бірге қойылып, араласып кетеді. Оларға көмек көрсетейік және балаға үй және жабайы жануарларының суреттерін айырып алу тапсырмасы берілді. «Кемпір мен шалдың көңілдері құлазып, оларды іздеуге шығады. Кәне, оларға көмек берейік!» психолог балаға үй және жабайы</p>	<p>үй жануарларының атауларына сөйлеу дағдысын қалыптастыру, үй жануарлары адамдармен бірге өмір сүретіні туралы түсіндіру.</p>	<p>жабайы жануарлар (аю, кірпі, қоян, бұғы).</p>

жануарлардың суреттерін бір-бірінен ажыратуға тапсырма береді		
---	--	--

Дамыту ойын. . (2,5-3 жас)

Мақсаты: баланың жалпы қабылдауын дамыту, сөйлеу тілін дамыту, қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал
<p>«Кім орманда тұрады?» баланың алдына суреттер қойылады және оның атауларын атауды ұсынды.</p> <p>«Бұл жабайы жануарлар. Олар орманда өмір сүреді. Мұнда ең үлкен жануар қайсы, көрсет. Кімнің иелері бар?» - дейді ересек. Кімнің мүйізі бар? кімнің құлағы ұзын? Егер бала жауап береуге қиналса, онда үлкендер баланың қызығушылығын ояту үшін көрсетіп аятады.»</p>	<p>жабайы жануарлардың мағынасын білдіретін сөздерді бекіту, олардың сыртқы түрін сипаттайтын сөздермен таныстыру; олар орманда өмір сүретіні туралы түсіндіріп өту.</p>	<p>жабайы жануарлар (шо, кірпі, қоян, бұғы).</p>

Мақсаты: баланың жалпы қабылдауын дамыту, сөйлеу тілін дамыту, қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыларын қалыптастыру.

Ойынның өтілу барысы:	Мақсаты:	Құрал:
<p>«Қайсы артық?» Психолог бірінші жиынтықты баланың алдына қояды және кейіпкерлердің атауларын атауды ұсынады. Содан соң: «Бір жануар аласып кетті. Ол мұнда артық екен. Бұл кім, көрсет те ата.» Егер бала жауап беруге қиналса, психолог оған кожайымен кім тұрады, орманда кім тұратыны туралы түсіндіреді.</p>	<p>Үй және жабайы жануарлардың және үй құстарының мағынасын білдіретін сөздерді нысықтау.</p>	<p>-1 жиынтық: үй жануарлары (мысық, ит, сиыр) және жабайы жануар (кірпі); -2 жиынтық: жабайы жануар (кірпі, аю, тиыс) және үй жануары (жылқы); -3 жиынтық: үй құстары (тауық, қаз, күрек, тауық және жабайы жануар (бұғы)).</p>